

Drets constitucionals que no s'estan aplicant en la nostra comunitat.

L'IVIE feia l'altre dia un primer estudi que afectava fonamentalment a l'educació, que jo crec que són conclusions molt preocupants. L'informe diu, per exemple, que tot i que la Comunitat Valenciana destina un percentatge major del seu pressupost a educació que altres comunitats autònomes, el resultat és que els recursos per alumne no arriben a la mitjana de la resta de comunitats autònomes.

De fet, cal tractar d'arribar a la mitjana de despesa per habitant en els serveis públics fonamentals, que és el que estem fent en este govern. I això ens minva les possibilitats d'actuar en l'impuls a l'economia o en les infraestructures, que no podem arribar perquè, efectivament, no tenim recursos.

Ho hem explicat moltes vegades. En estos moments, el govern valencià té una posició ben clara. No anem a consentir, de cap manera, que se continue en l'incompliment de la Constitució a la Comunitat Valenciana. Tenim un autogovern limitat, *raquititzat*, perquè no es complix, precisament, la Constitució.

Davant d'esta situació, la Comunitat Valenciana ha fet una resposta conjunta, una resposta que començarem ací, en Les Corts, i que, com vosté deia, hem de fer-la arribar fins el final. I hem estat en tots els àmbits. Nosaltres no estem al carrer pel carrer, estem en la negociació permanent, ho hem fet des del començament.

N'hi ha hagut una operació, jo crec que compartida per una gran part d'esta cambra, per tal d'arribar a tots els llocs a explicar quina és la situació real de la Comunitat Valenciana, que el problema valencià existix, que no és una quimera, que és una realitat. I ho hem dit, i ho ha dit el conseller en el Consell de Política Fiscal i Financera. Ho ha dit la vicepresidenta en el consell d'assumptes socials. Ho han dit els distints consellers en les àrees sectorials, quan s'han produït, malauradament molt poques vegades, perquè no n'hi ha una estructura *federalitzant*, que seria molt important per a resoldre problemes d'este país.

Però bé, ho hem fet. Ho hem fet parlant en els governs autonòmics de tots els colors i de totes les posicions, explicant-los quina era la situació de la Comunitat Valenciana. Ho hem fet aportant tot el que hem pogut aportar a les comissions d'experts que s'han produït. Ho hem fet davant del president del govern i davant del ministre d'hisenda. Ho hem fet en la Conferència de Presidents.

Per tant, nosaltres estem en una posició de diàleg absolut. Però volem solucions. I també la societat civil té dret a expressar quina és la realitat. I, a més a més, és molt important que el conjunt de la societat valenciana sàpiga que estem parlant d'una cosa que no és un debat entre polítics, que no és un debat de bons i roïns, que és un debat perquè l'autogovern valencià siga eficaç i pugua complir l'Estatut d'autonomia i també la Constitució.

Per tant, jo crec que, en estos moment, és evident que cal prendre decisions; que no tot, en el problema territorial, està residenciat en Catalunya, que és molt més greu, evidentment, en estos moments, però que hi ha un problema territorial en Espanya que s'ha de resoldre i que la crisi territorial

s'ha de resoldre comptant en tots i comptant també en la nostra comunitat autònoma.

I, com vosté deia, efectivament, nosaltres anem a parlar com a comunitat autònoma en el debat constitucional, de reforma constitucional, que s'obrirà. Clar que sí, perquè és la nostra obligació i és la nostra voluntat de participar per fer possible, de veritat, que els valencians tinguem allò que ens mereixem i que tinguem un futur que siga bo per a totes les ciutadanes i ciutadans i, sobretot, per a les generacions futures.

Gràcies pel seu suport. I crec que és el moment, de veritat, d'eixir al carrer, en tranquil·litat, en serenitat, però eixir al carrer a dir que els valencians no som ni més ni menys que ningú.

Gràcies. (*Aplaudiments*)

El senyor president:

Moltes gràcies, president.

Passarem a la següent pregunta de control, que és la que formula, en nom del Grup Podemos-Podem, el seu síndic, el senyor Antonio Estañ.

Senyor Estañ, un segon.

Té vosté la paraula.

El senyor Estañ García:

Sí. La pregunta es clara. Es, como presidente, atendiendo a nuestro *autogovern limitat* y a las consecuencias que tendría para el modelo territorial y una hipotética reforma constitucional, ¿está a favor de la aplicación del artículo 155, aprobado por el gobierno del Partido Popular?

El senyor president:

Moltes gràcies, senyor Estañ.

Senyories, escoltarem la resposta del president al síndic del Grup Podemos. (*S'interromp la gravació*) Disculpe, quan vullga, president.

El senyor president del Consell:

Moltes gràcies per la col·laboració.

Senyor president.

Senyor Estañ, mire, jo li ho dic amb total claredat. A mi, en qualsevol cas, m'agradaria que s'aplicara l'article 155, però jo crec que a qualsevol demòcrata, a qualsevol persona que de veritat creu en la Constitució, sap que el 155 és la darrera instància, perquè sap el problema que suposa i que en estos

moments el que s'evidencia en absoluta claredat és el fracàs de la política, ha fracassat la política.

I des del primer moment jo he mantingut eixa posició. Sempre he dit que el problema només se soluciona combinant dos qüestions: la legalitat democràtica i el diàleg. No hi ha més solució. ¿Com es pot construir trencant les regles del joc? I al mateix temps, ¿com es pot avançar en un conflicte polític sense política? Molts portem dient molt de temps que continuar sense parlar, sense buscar espais de trobada era una enorme irresponsabilitat.

I cada dia s'ha deixat empitjorar esta qüestió. L'immobilisme i una posició absolutament que no té res que vore en l'estat de dret. I això és una situació que produïx un xoc de trens, que estava durant anys i anys anunciant-se, i finalment s'ha produït. Ha empitjorat esta situació molt greument, sobretot per als mateixos catalans i catalanes que viuen en una societat emocionalment trencada.

Però encara hi ha temps, senyor Estañ, jo crec que encara hi ha temps fins al darrer moment, hi ha temps. Hi ha temps perquè eixa ferida no es faça més greu. L'estat de les autonomies té un esgotament real. Per això, cal reformar la Constitució. Ara bé, sense dubte ha estat una història d'èxit i de comprensió mútua.

Em pareixen molt encertades unes declaracions que he escoltat este matí al secretari general de Comissions Obreres. Dia: «És temps de parar els trens i habilitar eixe escenari de diàleg i negociació política. L'avançament de les eleccions podria habilitar eixe escenari desitjable i dificultar l'aplicació del 155.»

Efectivament, jo crec que eixe paraules, com les que va produir també l'altre dia el Cercle d'Economia de Barcelona, explicant i demanant les eleccions anticipades, són una bona fórmula per a parar l'escalada de tensió perjudicial per a Catalunya i per al conjunt d'Espanya.

Però, més enllà d'una convocatòria, d'una campanya electoral, més important és superar..., per a mi el fonamental és superar el frontisme. El frontisme no és una solució de futur ni per a Catalunya ni per a Espanya. I per això, és molt important superar el frontisme, començar a explorar els matisos, que els n'hi ha, i sobretot acabar en la divisió que no vol negar..., això no vol dir negar les diferències, però acabar en una divisió frontal que empobrix Catalunya i empobrix Espanya.

M'agradaria que el president Puigdemont avui haguera anat al Senat, m'agradaria que avui haguera anat al Senat i que anunciara també la convocatòria d'eleccions. No estem ja per a rèdits polítics ni regatejos *curtplacistes*. Si volem resoldre la qüestió, hem d'aplicar la llei i al mateix dialogar.

Gràcies. (Aplaudiments)

El senyor president:

Moltes gràcies, president.

Senyories. Senyor Estañ, té vosté la... Senyories, està en l'ús de la paraula el síndic del Grup Podem, senyor Antonio

Estañ, que demane silenci i respecte perquè puga acabar de formular la pregunta.

Senyor Estañ, té vosté la paraula.

El senyor Estañ García:

Gràcies, president.

Bueno, el problema es que también el Partido Popular se ha manifestado a favor de aplicar el 155, incluso en el supuesto de que se convocaran elecciones.

Venimos diciendo que España arrastra tres crisis, que hay que solucionar si queremos avanzar como país. La primera es la institucional, es decir, la corrupción como forma de gobierno que estamos viviendo con una imagen muy clara, como han sido estas conclusiones de la trama Gürtel, donde la propia fiscal la ha considerado como un atentado contra el estado de derecho.

La segunda es la social, donde se ha ido recortando progresivamente el ya estrecho estado del bienestar de nuestro país.

Y la tercera es la territorial, que es de la que venimos hablando más últimamente y que –como bien ha dicho usted, y estamos de acuerdo– pone de manifiesto el agotamiento del modelo autonómico, un agotamiento que solo nos deja dos salidas: o una España monolítica, irreal e imposible impuesta a la fuerza o una España plurinacional y democrática de la que nadie se quiera marchar.

La crisis institucional cristalizó, yo diría, con el 15-M y el «no nos representan». La social, con la reforma del 135 de la Constitución, poniendo por delante de los derechos sociales el pago de la deuda. Y la territorial va camino de cristalizar por la irresponsabilidad de unos y otros en la aplicación de este artículo 155.

Ante estas crisis de estado, el Partido Socialista ha tenido que tomar decisiones, situándose en muchos casos, lamentablemente, más cerca del problema que de la solución. Y en este caso, ante una acción que hace saltar por los aires uno de los pactos cruciales de la transición, atacando también los fundamentos mismos de la democracia, volvemos a tener solo dos salidas: o autoritarismo y recentralización o apertura democrática y federal.

Es evidente que aplicar el artículo 155 significaría lo primero. Es la solución que llevan semanas pidiendo todos esos españoles que quieren romper España, y es la solución perfecta para gobernar sin haber ganado elecciones. Así, hemos visto cómo en pocos días el delegado de gobierno de Castilla-La Mancha, que como todo el mundo sabe, es esa especie de Irlanda del Norte peninsular, está pidiendo a gritos el 155. Igual ha ocurrido en Euskadi, igual ha ocurrido en Navarra.

El 155 se ha convertido en la solución perfecta para esa visión suicida de España que la asfixia, la empequeñece y la hace imposible. Dado este fenómeno fan del 155, que ya quieren usar en cualquier caso, haya elecciones o no, ustedes se han visto forzados a recular, como si no esperaran que el Partido Popular estuviera decidido a aplicarlo, porque le

sirve para desarrollar su proyecto y porque les sirve para tapar la Gürtel, porque aún hay muchas dudas sobre quién es ese tal M Rajoy.

De lo que no hay duda es que a España le ha ido mejor siempre que se ha basado en la democracia, en el autogobierno y en la pluralidad, y de que en momentos como este no se trata tanto de restablecer el orden constitucional –ya hemos visto cuántas veces se incumple el orden constitucional y no pasa nada– sino de interpretarlo para solucionar los problemas. Y al igual que se hace una interpretación extensiva del 155, nosotros pediríamos una extensiva del 35, derecho al trabajo digno; el 47, a la vivienda; o el 14, igualdad de género, por ejemplo.

Por todo esto, le pregunto (*aplaudiments*): si desde que llegó el señor Rajoy al gobierno, el independentismo ha pasado del 11% al 48%, ¿qué cree que pasará tras aplicar el 155? Si ya se ha amenazado a Navarra, al País Vasco y a Castilla-La Mancha, simplemente porque no les gustan sus políticas, ¿qué va a pasar con nuestra ley de función social de la vivienda, hecha para cumplir la Constitución?

¿Qué va a pasar cuando insultan a los profesores y venden que aquí se adoctrina? ¿Qué va a pasar cuando no les gusten las reversiones en sanidad?

Y le pregunto también: ¿opina usted que no pasa nada por prorrogar los presupuestos, como hace el señor Rajoy, si esto pasara aquí en la *comunitat*?

Porque nosotros pensamos que tanto a nivel de presupuestos como de modelo territorial necesitamos plantear un modelo alternativo al 155 y al incumplimiento de los acuerdos. Si Cataluña y el 155 es el medio, el fin es incendiar y hacer retroceder a España.

Y tanto el secretario general de un partido con vocación federalista, como es el PSPV, como especialmente el *president* de la Comunitat Valenciana pensamos que debería distanciarse de esta medida, que es la base del proyecto recentralizador que amenaza a los estatutos de autonomía y que impide que los pueblos se doten de herramientas adecuadas para garantizar sus derechos.

Debemos distanciarnos –repite– tanto para defender España como para defender los intereses de los valencianos y crear un modelo y un proyecto común mínimamente justo y mínimamente perdurable.

Muchas gracias. (*Aplaudiments*)

El senyor president:

Moltes gràcies, senyor Estañ.

Li contestarà el president del Consell a la pregunta formulada. Senyories, escoltarem la resposta en silenci.

Senyor president, té vosté la paraula.

El senyor president del Consell:

Mire, señor Estañ, yo estoy aquí siempre en condición de presidente de la Generalitat valenciana y de un gobierno. Por tanto, la discusión partidaria yo la puedo mantener en otro ámbito. Porque hemos de acostumbrarnos a una cuestión que el Partido Popular prostituyó absolutamente, que es la confusión entre partido e institución.

Por tanto, yo, como representante del gobierno valenciano, le tengo que decir que nuestra posición es que si el *president* Puigdemont convoca dentro de la ley elecciones, nosotros no vamos a alinearnos a favor de la aplicación del 155. Esa es nuestra posición. Y digo más: a mí no me gusta la suspensión de la autonomía y no me gusta tampoco la suspensión de garantías estatutarias y constitucionales que ha producido la Generalitat de Cataluña.

Esto no es ir por el camino de la convivencia. Es un camino errático y que no lleva a ninguna solución para los ciudadanos. Porque aquí, en esta institución, como en todas, debemos estar al servicio de los ciudadanos, no al servicio de nuestros intereses partidistas.

Y por eso, yo le tengo que decir con total sinceridad que es el momento de verdad de levantar el pistón todos. De verdad, intentar buscar soluciones, que las hay, que las hay, claro que sí que hay soluciones.

Mire, hace muy pocos días, creo que fue ayer o antes de ayer, el *president* Tarradellas había vuelto hace cuarenta años, volvió el *president* Tarradellas a Cataluña. Y creo que deberíamos aprender de aquel tiempo. Porque es verdad que en la transición se hicieron muchas cosas probablemente no suficientemente bien. Pero de verdad hay cosas del espíritu, de lo que es la voluntad de diálogo, la voluntad de acordar, que eso yo creo que es digno de emular en cierta medida.

Y yo me acuerdo, porque lo vi el otro día, cuando el propio Tarradellas, en sus memorias contaba que cuando tuvo la reunión con el presidente Suárez, le dijo Suárez: «De toda la transición nada ha sido tan difícil como organizar esta reunión, la reunión Tarradellas-Suárez.» «La legalización del PC la quería toda España.» Eso yo lo dudo un poco, pero bueno... «Hablar con ustedes lo querrá Cataluña, pero el resto de España no lo quiere. Usted está aquí y yo estoy aquí para, con usted, buscar una solución.»

Pues esa es una actitud que es la que debemos entre todos desarrollar, una actitud positiva y una actitud que pase del frentismo. Porque sí, el frentismo no es la solución. Y que haya una situación en la que se quiera humillar a unos o que se quiera enardecer a otros no es la solución. Nosotros queremos vivir juntos, queremos trabajar juntos, queremos reformar la Constitución para que de verdad los pueblos, nacionalidades, regiones de España tengan la capacidad suficiente para poder desarrollarse.

Y eso lo queremos hacer juntos, juntos con los catalanes. Yo quiero decir que estamos en unas horas decisivas, y en esas horas decisivas, de verdad es fundamental que los afectos, los sentimientos positivos estén por encima de la visceralidad y de la radicalidad que nunca lleva a un buen camino.

Y la radicalidad no me refiero a que uno tenga unas ideas u otras, me refiero simplemente a que se defienda el bien

común, el bien general, y que no se intente utilizar ninguna bandera para pegarle al de al lado. Y que no se patrimonialice la bandera, ni se patrimonialice España, porque España y la bandera, o es de todos o desde luego será de muy pocos.

Gracias. *(Aplaudiments)*

El senyor president:

Moltes gràcies, senyoria.

Senyor Montiel. ¿vol vosté reformular, continuar formulant la pregunta?

Escoltarem el senyor Montiel amb el silenci i respecte que reclame per a tots els oradors. Senyor Montiel, té vosté la paraula.

El senyor Montiel Márquez:

Moltes gràcies, president.

Señor *president*, la tercera parte de las leyes aprobadas por esta cámara legislativa han sido amenazadas o recurridas de recurso por el gobierno de Rajoy. La ley de la función social de la vivienda, el decreto ley sobre plurilingüismo, la ley de creación de la nueva radiotelevisión valenciana, la ley de reforma de la designación de senadores territoriales, entre otras.

Es inaceptable la utilización de un mecanismo constitucional para dificultar la labor de una cámara legislativa que represente a una mayoría social de cambio en esta comunidad. Representa una falta de lealtad del gobierno central con la Comunidad Valenciana.

Las comisiones bilaterales nacieron, según el artículo 33 de la ley orgánica del Tribunal Constitucional y la jurisprudencia que el propio tribunal ha creado, para hacer cumplir un principio constitucional, que era que el estado y las comunidades estaban sometidas recíprocamente a un deber de cooperación, a la pacífica aplicación de la normativa propia, con el respeto a la autonomía de cada uno de los poderes públicos territoriales, dentro de un marco de lealtad institucional, y nosotros nos atrevemos a decir, dentro de un marco de espíritu federal.

La Comunidad Valenciana fue la última...

El senyor president:

Senyoria, senyoria.

El senyor Montiel Márquez:

... fue la última comunidad que aprobó la comisión bilateral. ¿Cuándo piensa poner en marcha la reforma del reglamento de las comisiones bilaterales para mejorar y acabar con ese hostigamiento del gobierno central? ¿Cuándo piensa usted...

El senyor president:

Moltes gràcies.

El senyor Montiel Márquez:

...pedir reunión de la conferencia de presidentes...

El senyor president:

Senyor...

El senyor Montiel Márquez:

...para frenar la deriva recentralizadora del gobierno de Rajoy? *(Aplaudiments)*

El senyor president:

Moltes gràcies, senyor Montiel.

Li contestarà la vicepresidenta del Consell.

Vicepresidenta, té vosté la paraula.

La senyora vicepresidenta del Consell:

Gràcies, senyor president.

Senyor Montiel, coincidim absolutament en la seua crítica. És més, jo, em toca signar les comissions bilaterals, ¿veritat? L'última, perquè es facen una idea, l'adaptació que van fer Les Corts del pressupost general de l'estat, la pujada als funcionaris de l'1% del salari, també ens l'han recorregut en una bilateral, perquè es facen una idea.

Per tant, ací estem en la mateixa dialèctica de la legalitat *versus* la política. Vosté planteja una reforma del reglament, però vosté sap perfectament que si no n'hi ha voluntat política no va a poder-se reformar eixe reglament.

I ací tenim un Govern d'Espanya que s'entesta en una deriva recentralitzadora i, de vegades, fins i tot irracional, perquè a nosaltres se'ns recorren coses davant del Tribunal Constitucional en bilateral que altres comunitats autònomes les tenen igual i no li les han recorregut. És un tema partidista.

Per això és tan important... *(Algú diu: «Xxt»)* Per això és tan important, primer, probablement que n'hi haja un canvi en la dialèctica i, si pot ser, en el govern central. Que tinguem un govern dintre d'esta línia que marca el botànic, que rescata persones, que està a favor de la diversitat territorial, etcètera. I per això també òbviament...

El senyor president:

Senyoria.

La senyora vicepresidenta del Consell:

...necessitem que quan al Congrés dels Diputats se debat una proposta perquè no ens recórreguen, (*algú diu: «Xxt»*) tinguem la majoria suficient.

El senyor president:

Moltes gràcies.

La senyora vicepresidenta del Consell :

Perquè es va perdre per molts pocs vots. (*Veus*) ¡Escolte, escolta!, tranquil·la, ¿no?, tranquil·la que te va a dar un *pantaix*. (*Aplaudiments*)

El senyor president:

Senyories, senyories, sí que és cert que tots han excedit en un poc el temps. Però tots els oradors, tots. (*Protestes*) Senyora Cabedo. Senyora Cabedo, senyoria, té vosté la paraula.

La senyora Cabedo Laborda:

La reforma de l'Estatut, bloquejada per tercera volta des del 2011, ara farà un any, per fi, va ser votada a favor en el Congrés dels Diputats perquè començara a tramitar-se. Però en aquest últim any han hagut 34 pròrrogues perquè se continue bloquejant la modificació de la disposició addicional que suposaria que les valencianes i els valencians obtingueren entre 300 i 500 milions d'euros anuals, quan l'actual percentatge inversor de l'estat cap a nosaltres és el més baix de la història.

Senyor president, vosté entendre que ens preocupa l'aproximació de la seua formació a nivell estatal a un Partit Popular que ens bloqueja l'autogovern en la seua expressió màxima que és l'Estatut d'Autonomia.

Per tant, jo li pregunte, com a president de La Generalitat, ¿com va vosté a garantir la reforma pendent i necessària que n'hi ha en marxa i la que volem fer des de la comissió *ad hoc* que hem creat en aquesta cambra de sobirania legítima...

El senyor president:

Senyoria.

La senyora Cabedo Laborda:

...el poble valencià? (*Aplaudiments*)

El senyor president:

Moltes gràcies.

El conseller d'hisenda li contestarà.

El senyor conseller d'Hisenda i Model Econòmic:

Té tota la raó del món. Ací n'hi ha tres coses que este govern ha dit per activa i per passiva. Evidentment, un tema és el del finançament, no podem continuar igual, el segon és la quitança del deute i la tercera és una reivindicació permanent d'este govern sobre el repartiment equitatiu de les inversions de l'estat. En els últims anys, en els anys que coincidix amb el govern Rajoy, han sigut els anys de pitjor nivell d'inversió del govern central.

Això, com sap vosté molt bé, és una discriminació i un maltracte que fa referència, sobretot, a la capacitat que tindrem els valencians –nosaltres com a ciutadans i les nostres empreses– per a estar en una condició d'igualtat respecte d'altres territoris. Això és terrible i en això estem totalment capficats en què en la negociació que fem en el context de la conferència de presidents de renovar el nostre establiment territorial, el que este tercer punt tinga tanta importància com els altre dos.

Per tant, no dubte de la voluntat del govern a poder treballar en esta línia en els termes que vosté diu.

Moltes gràcies. (*Aplaudiments*)

El senyor president:

Moltes gràcies, senyor conseller.

Passarem ara al Grup Parlamentari Ciudadanos que formularà les preguntes de control al president.

Senyoria, síndica del Grup Ciudadanos, té vosté la paraula.

La senyora Sánchez Zamora:

Muchas gracias, president.

Señor Puig, ¿cuál es la valoración real que hace usted de la gestión de la *conselleria* de sanidad una vez pasado el ecuador de la legislatura?

Muchas gracias. (*Aplaudiments*)